

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Kmetska stvar zmaguje.

Različna znamenja kažejo, da bo v Avstriji politika, v kolikor jo delajo državni poslanci, kmalu prišla v drugo strujo. Vodilno ulogo v našem državnem zboru igrajo že od nekdanj česki in nemški poslanci iz Češkega, Moravskega in Šleskega. Vse delovanje v državnem zboru se je vršilo, kakor so oni hoteli ali vsaj kakor so oni dopustili.

Stranke v omenjenih severnih deželah so se dosedaj najbolj zavzemale za narodna vprašanja, zraven pa tudi rada povdarjala svojo državno-pravno stališče. Vsaka novejša stranka je bila bolj odločno narodna in je bolj odločno nastopala ali za ali pa proti trojedini kraljevini česki, moravski in šleski, in ravno s povdarjanjem svoje odločnosti je premagala starejše stranke in jih pognala s političnega pozorišča.

V zadnjem času pa so se začele porajati stranke v čeških deželah po drugih načelih kot doslej in sicer po narodno-gospodarskih. V mestnih volilnih okrajih nastopajo kandidati, ki prisegajo na rokodelske in obrtniške programe, v kmečkih skupinah pa morajo kandidati vsi kandidirati na kmetijske programe. Nas zanimajo kmečke skupine in kmečki kandidati. Med Nemci na Češkem je kmečka stranka največ škodila vsenemški stranki in ji odvzela že mnogo mandatov. Med Čehi pa je dosedaj v kmetijskih skupinah zmagovala mladočeška stranka in proti tej nastopa z uspehom kmetijska stranka. Brez dvoma pa je, da bodo pri novih volitvah v deželni in državni zbor v kmetijskih skupinah pri Nemcih in Čehih zmagali samo kandidatje kmetijske stranke. Na Moravskem še Nemci nimajo po-

sebne kmetijske stranke, kmetijske koristi zastopa tamkaj le krščansko-socialna stranka. Pač pa imajo Čehi posebno kmetijsko stranko, koje vodja je kmet Šamalík, ki izdaje tudi uzorno urejen list „Selske Hlasy“. Ta stranka ima že v deželnem zboru svoje zastopnike in tudi v državnem zboru tri poslance, dr. Stojana, dr. Hrubana in dr. Koudelo, ki so z našimi slovenskimi poslanci združeni v enoistem klubu, v Slovanski zvezi. Ker stoji kmetijska stranka moravska na odločno krščanskem stališču, za to so nekateri odvetniki začeli rovatiti proti njej ter so ustanovili liberalno stranko za kmeta, ki pa se bo težko dokopala do veljavnosti. Kar se Šlezije tiče, tam se še niso politične razmere razvile po češkem in moravskem zgledu, a tudi Šlezija bo gotovo kmalu dobila svoje kmetijske stranke.

Z veseljem smejo avstrijski kmetije pozdraviti novejši razvoj političnih razmer na avstrijskem severu. Novo nastajajoče razmere jim obetajo z vso gotovostjo, da se bodo v avstrijskem državnem zboru kmalu krepkeje ubirale kmetijske strune. Politično valovanje čeških dežela bo prisililo kmetijske poslance vseh avstrijskih pokrajin, da se bodo v državnem zboru tesno združili ter varovali kmečke koristi nasproti koristim stanov, ki žive po mestih in trgih.

Spodnještajerski kmetije pa so lahko zadovoljni, da njihovi poslanci vidijo znamenja časa in da so se že zdaj združili v en klub z zastopniki čeških kmetov. Čim več jih je, tem lažje se nastopa, in državni zbor avstrijski je ravno zadnji čas moral pripoznati, da so zastopniki kmetov mnogokrat dali delovanju državnega zbora odločilen pravec.

Potrebno pa je, da tudi spodnještajerski kmetije videjo znamenja časa in da se ne na-

redi v politiki več takih pogrškov kot sedaj. Samo s kmetijskega stališča je bila zadnja volitev v deželni zbor v mariborskem okraju pravi škandal. Mnogi kmetije so leteli za veleobrtnikom in meščanom Štiggerjem, svojega kmetijskega kandidata pa so pustili na cedilu. To je bil političen samomor, kajti nihče svojim sovražnikom ne poveri zastopanja najvažnejših zadev, a kmet in meščan, kmet in veleobrtnik pa sta si v gospodarskem oziru vedno nasprotna, to je bilo tako in bo tudi ostalo tako, kakor bo ostalo nasprotje med ognjem in vodo! Znamenja časa pa ne vidijo tudi oni kmetije, ki drve za ptujskim „Štajercem“, katerega naloga je, kakor priznava, dobivati meščanskim kramarjem in gostilničarjem političnih sužnjev med kmeti. Kmetije, ki hodijo z nasprotniki svojega stanu, nimajo smisla za kmetijsko stvar, so kmetijske izdajice in poturice.

Slovenski spodnještajerski kmetije, skrbimo, da se bodo v naših krajih volili le taki možje za poslance, ki prisegajo tudi na gospodarski program avstrijskih kmetov.

Rusko-japonska vojska.

Na suhem.

Na bojišču v Mandžuriji se nekaj kuha, ker postajajo spopadi med prednjimi stražami vedno pogostejši in silnejši. Poveljnika prve in druge armade Kuropatkin in Kaulbars sta odstavljena od svojih mest. Kuropatkin je zaradi bolezni zapustil vojsko. Od bitke pri Mukdenu je bil duševno popolnoma potr. O moči obeh sovražnih armad kroži mnogo vesti, ki pa niso zanesljiva, ker obe državi, kakor je samoumevno, skrbno prikrivata svoje sile. Tukaj podajamo številke, ki so približno izračunjene po podatkih, ki so nam na razpolago.

ampak liki ponižne vijolice ob gozdu, razširjajoča svoj prijeten vonj okrog. Njene rjave oči so zrle prijazno, nežno, v njih se je zrcalila vsa lepota njene duše. Videl bi pa poznavalec ljudi v njih tudi ogenj skritega ponosa, samozavesti in odločnosti. Njen duh je silil višje, hrepenel po nečem obširnejšem.

Mati je prigovarjala očetu, naj dovoli, da se ide Ivanka česa učiti, bodisi v katero koli šolo. Nu, Andrej Gornik je bil mož svojeglaven in trmast. Odločno je oporekal temu, ne morebiti, da bi ne zmagal stroškov. Njegovo posestvo, na katerem je redil osmero glav goveje živine in dvanajst prešičev, mu je neslo dovolj dohodkov.

„Ako bi bila fant“, je djal, „bi ne rekel nič. Tak naj le gre, da se nauči kaj. Ali dekleta naj so doma. Drugega nič, kakor če pride domov, ne bo hotela delati, za drugo pa tudi ne bo. Za pohajkovanje pa nimam darjev ne hčera.“

In to je ostalo pri njem kot pribito. Mati in hčer sta se morali udati. V enem oziru je imel sicer prav, ker se v resnici zgodi, da se taki otroci potem navadno sramujejo svojih in dela. Ivanka si je morala nadomeščati svoje želje po uku s knjigami in znanstvenimi spisi. In bralno društvo ji je nudilo vsega v obilici. Tako se je izobraževala sama, da bi lahko osramotila marsikatero mladeniča in moža.

LISTEK.

Izdajstvo.

Povest. Spisal J. V. Starogorski.

Povejte vé planine, li raste že drevo,
da zibel iz drevesa tesar nam stesal bo?
Povejte, če rešnik se Slovincem porodi,
in kje nam mati v zibel to dete položi?
Povejte, kje doraste naš narodni junak,
ki dvigne nam zastavo, svobode/ zlate znak?
Povejte vé planine: Kdaj bo zbujenja dan?
Povejte nam: Kdaj vstane iz robstva prost Slovan?

I.

Pomlad se je bližala z naglimi koraki in z njo tudi čas novih volitev za občino Podlėsje. Sedanji župan Andrej Gorjak, ki je vladal občino Podlėsje celih sedem let, se je naveličal tega posla in časti ter želel odložititi svojo službo. Sedanji časi so mu napravljali preglavice in kakor je trdil sam, da še ni bil v takih zadregah kakor zadnji dve leti. Blagor občine mu je bila sicer vedno prva skrb in vaščanje so ga zelo čislali. Ni mu pa hotelo v glavo slovensko uradovanje. Navajen je že bil tekom let, kar je župan, teh nemških dopisov, da si ni mogel predstavljati slovenskih uradnih pisem. Kdo bi mu pa štel to v zlo?! Saj so do malega vsi župani uradovali nemško.

Ni pa s tem rečeno, da bi morebiti bil Gorjak kak mrtev človek za svojo narodnost in govornico. Ne, ampak še celo potegnul se je za svoj jezik, ali le po svoje, ne tako, kakor bi se moral, da bi imelo kaj pomena. Bralno društvo, ki se je ustanovilo pred jednim letom, se mu je zdelo le potrata časa in denarja, dočim je gasilno društvo celo podpiral, češ, to je za blagor ljudstva. In ko se je isto prelevilo na popolno slovensko podlago in vsprejelo slovensko povelje, je ponosno privdarjal.

„Tako, tako! . . . Saj smo Slovenci, čemu nemškutariti?!“

Zanj je imelo pač le to pomen in veljavo, kar je sprevidel, da mu direktno koristi. Ko so ga prigovarjali, naj vstopi v bralno društvo, ker je ono v občini blagor ljudstva, da se izobrazuje in spoznava sebe samega, je rekel navadno:

„Prestar sem, prestar. Ako pa Ivanka hoče, naj se vpiše. To je bolj za mlade ljudi. Če se kaj nauči, ji ne bo škodovalo. Za nas pa je tudi tako dobro.“

Štem je bilo konec vsemu prigovarjanju. On ni branil svoji hčerki in ta je seveda pristopila z veseljem.

Ivanka ni bila ena onih žensk, ki se ponašajo s svojo lepoto in gledajo ponosno v svet, vedoč, da jih vse občuduje; živi pobeljeni grobovi! Ni vzrastla, kakor preširna vrtnica,

General Linevič sedaj skoro gotovo nima na razpolago več ko 370.000 mož. Vsled izgub pri Mukdenu se je skrčila ruska armada od 350.000 na 200.000 mož. Pozneje je došlo 65.000 mož ojačenj, nadomestnih čet je 60.000 mož in 10.000 ozdravljenih ranjenec se je vrnilo v vrsto. Do 1. t. m. pa je došlo še 35.000 mož ojačenj iz notranjosti. Sile generala Andruvavken a v Vladivostoku znašajo 45.000 mož. Vladivostok je izborna utrjen in preskrbljen. O moči Japoncev je znano sledeče: Ako cenimo japonske izgube v bitki pri Mukdenu na 57.000 mož in pri Tjelinu na 3000 mož, se je Ojamaova armada skrčila od 450.000 mož na 390.000. Začetkom aprila pa je japonska armada zopet dobila prejšnjo moč, 450.000 mož. Sedaj pa se glasi, da Japonci postavljajo na bojisce 6. in 7. armado, skupaj 160.000 mož. S tem bi imel Ojama v kratkem 610.000 mož z 2000 topovi. Ako pa upoštevamo še čete za hrbtno, potem imajo Japonci gotovo 700.000 mož. Armada generala Hapegova, ki bo štela 100.000 mož, se je že izkrcala pri Glupanu ter je že postavila svoje oddelke do Kildžu, 220 km. južno od Tjumenja. Ta armada ima namen po letu pričeti obleganja Vladivostoka. Po načrtu generalnega štaba japonskega bo Ojama prodiral proti Lineviču, medtem ko bo na novo se ustanavljajoča 7. armada skrbela za zvezo med Ojamo in med 6. armado. V bodočih bojih v Mandžuriji bi Linevič proti 510.000 Japoncem ne mogel postaviti več ko 370.000 mož in posadka Vladivostoka (55.000 mož) je še enkrat slabjša ko oblegojoča japonska armada (100.000 mož). Po teh številkah bi bilo 415.000 Rusov proti 610.000 Japoncem.

Na morju.

Minoli teden se je združilo brodogve Nebogatovo z brodogvem Roždestivskija. Nato je baje odplulo dne 9. t. m. skupno brodogve od obrežja francoske naselbine v neznano smer. Tako pravijo francoska poročila. Japonska poročila od 15. t. m. pa trdijo, da se je celo brodogve takoj vrnilo nazaj in da je še vedno usidrano v zalivu Hongkoe. Iz Honkona, luke na Kitajskem, se pa poroča z dne 14. t. m.: Združeni ruski brodogvi s polnim parom ploveda proti prelivu Bašik (južno od Formoze). Predsinočnjim so rusko brodogve napadle japonske torpedovke, ki so čakale v zalivu Tomani. Napad je bil odbit, ker so metalci svetlobe torpedovke ob pravem času opazili.

Izmed toliko vesti seveda ni mogoče spoznati pravega, zato je položaj na morju dan za dnevom nejasnejši. O Togovem brodogvu je samo eno poročilo, ki pravi, da je združil svoje brodogve v Korejski morski ožini.

Župan Gorjak je bil naročen na tednik „Slovenska Lipa“, majhen listič. Djal je, da je zanj dovolj. Novice in kar je treba dobi v njem ravno tako, kakor v drugih, drugemu pa ni sila vedeti. In tudi časa ni za kmeta, da bi bral časopise. Ivanka je seveda ta list vedno čitala na glas, ko so sedeli zvečer krog mize. Oče s pipo v ustih, mati je pa prebiravala grah za drug dan ali pa delala kaj družega. Hlapec je pa odšel navadno na vas.

„Slovenska Lipa“ je pozivala večkrat, posebno v zadnjem času, župane, naj uradujejo slovenski, naj zahtevajo slovenske dopise itd. Čemu bi se morali Slovenci ubijati s tujim jezikom.

„Vse prav“, je prikimal oče Andrej, „vse prav. Ali sedaj sem že navajen v tej nemščini uradovanja. Naj se začnem učiti sedaj slovenski?“

„Oče“, je djala Ivanka, „jaz mislim, da bodete lažje pisali ono kar govorite, kakor pa, česar ne umejete prav. Kdo vé, če se vam ne smejejo, ako napravite kake napake in se rogajo naši nemarnosti.“

Pa tudi nekateri drugi so ga jeli siliti in mu prigovarjati, naj začne uradovati slovenski. Trdilo se je, da je sklenila večina županov, da bo sprejemala in odpošiljala samo slovenske dopise. Če jih je več skupaj, se ložje ubranijo

Posebno mnogo se sedaj piše o moči ruskega in japonskega brodogva. Angleži pišejo, da so Japonci močnejši, Francozi pa, da so Rusi. Po angleškem računanju imata združeni brodogvi Roždestivskega in Nebogatova vsevštri tri velike ladje iz Vladivostoka 23 bojnih ladij s skupaj 192.000 tonami, s 13.000 glav broječo posadko in 31 topovi največjega, 206 srednjega in 670 malega kalibra. Admiral Togo pa razpolaga nasprotno z 31 bojnimi ladjami s skupno 203.000 tonami in s posadko nad 15.000 mož. Topov ima 68 največjega, 313 srednjega in 492 malega kalibra.

Francozi pa pišejo, da ima Roždestivski po združenju z Nebogatom 11 oklopnih raznih vrst z močnim topništvom velikega kalibra in tri oklopne križarice, toraj skupaj 14 bojnih enot, Togo pa ima 5 oklopnih in 8 oklopnih križaric, to je samo 13 bojnih enot. Poleg tega ima Togo še 10 križaric z oklopnim krovom in precejšnje število torpedovk. Kaj je sedaj resnica?

Državni zbor.

Carinski tarif.

Po precej dolgotrajnih obravnavah se je carinska postava sprejela v poslanski zbornici. Če so se tudi tarifi na marsikatero poljedelske pridelke pri izvažanju iz Avstrije zvišali, vendar trdijo večaki in kmetškemu ljudstvu naklonjeni strokovnjaki, da ne bodo naši kmetje imeli posebne škode vsled novih tarifov. A tako napovedovanje se vtegne vkaniti. Vsaj so se pred 12. in več leti tudi nahajali možje, ki so trdili, da nova jaka nizka carina na laško vino ne bo škodovala avstrijskim vinarjem. A kaj smo doživeli? Velikanske množine laškega vina so se uvažale; vsled tega so trpeli znatno škodo avstrijski vinarji. — Predlog poslanca Peška, da se sploh ne sme v Avstrijo uvažati srbska živina, da se ne okuži avstrijska živina, se je zavrgel, ker so le samo poslanci prizadetih kmetov glasovali zanj. A sprejel se je vendar drug predlog, da mora naša vlada poskrbeti, da bodo imeli avstrijski živinozdravniki pravico po celi Srbiji preiskovati, jeli ni kje tamošnja živina okužena. V tem slučaju naj Avstrija srbski živini zapre našo mejo.

Obrtna postava.

Pred dalje časom je sklenila poslanska zbornica postaviti gledè krošnjarstva. A gospodska zbornica je spremenila nekatere točke te postave. Radi tega se je pa morala postava vrniti poslanski zbornici. A v seji dne 13. maja t. l. je poslanska zbornica sklenila, da se postava ne spremeni, temveč vrne gospodski

železni roki okrajnega načelnika, strastnega nemčurja.

Tisti pa, ki so nadlegovali Gorjaka, da naj začne uradovati slovenski, so bili oni, koje je navdahnil duh bralnega društva in jim vzbudil zavest, da Slovenec ni rojen za tlako tujcem, ampak, da gospodari po lastni volji na svoji zemlji.

Tako je prišlo, da Andrej Gorjak več na noben način ne sprejme županske časti. Rad jo prepusti drugemu, mlajšemu.

„Toraj radi slovenskega uradovanja nočete več županovati?“

„Da, ker res nevem uradovati slovenski. Še pisati sem skoraj pozabil“, ji je odvrnil. „Sicer bi pa rad že imel mir. Star sem že in osem let nositi odgovornost celega Podlesja ni malenkost. Naj še pokusijo drugi.“

„In pri tem bodete pristopili v bralno društvo“, je nagovarjala Ivanka. „Oče, vi niti ne veste, kako zanimivo je. Sedaj bodete imeli tudi več časa.“

Rad je imel svojo Ivanko in ni ji rad česar odrekkel. Bil je tudi ponosen na njo. Čemu bi pa ne bil? . . . Vsak je lahko, kdor ima take otroke.

„Že vidim, da ne bo prej miru. Toda veliko vam ne bom koristil.“

zbornici, kakor jo je sprejela poslanska zbornica prvokrat. Pri tej priložnosti so nekateri poslanci prav ostro napadali gospodsko zbornico, da se ta ne vda sklepom poslanske zbornice. Če gospodska zbornica tudi zdaj ne bi hotela pritrditi sklepu poslanske zbornice, vtegne preteči dolgo časa, preden stopi v veljavo nova postava zastran krošnjarstva.

Roveredo.

Lahi so imeli do letos svojo italijansko pravno vseučilišče v Inomostu. A tamošnji nemški visokošolci so laške napadali in pobijali tako dolgo, da je bilo tem nemogoče, še dalje obiskovati tamošnjo laško vseučilišče. Lahi so, kakor že poprej, tako tudi pri tej priliki ponovili svojo zahtevo, da se njim mora laško vseučilišče ustanoviti v — Trstu. Vlada njim tega ne more dovoliti, ker se po pravici boji, da bodo laški dijaki delali vedno na to, da se Trst odruga od Avstrije in priklopi k Italiji. Zato je že dr. Körber zbornici predložil postavní načrt, naj se laško pravno vseučilišče ustanovi na Južnem, čisto laškem Tirolskem in sicer v mestu Roveredo. Lahi so sicer vztrajali pri svojem predlogu, da se učilišče ustanovi v Trstu; a vendar so se zadovoljili s tem, da se vladni načrt izroči učnemu odseku. O tem se je vnela razprava v soboto, dne 13. maja. Ta obravnava je trajala blizu do polnoči. Nemci so se upirali sploh proti vsakemu vseučilišču za Italijane; rajše bi že privoščili — po besedah nekega govornika — Jugoslovanom tak najvišji učni zavod. V imenu slovenskih poslancev je ponovil dr. Ploj naše zahteve po slovenskem vseučilišču; poslanec Bianchini pa terjatve Hrvatov gledè na hrvatsko vseučilišče. Naučni minister dr. Hartl je izjavil, da je vlada enako naklonjena vsem avstrijskim narodom in da skrbi po potrebi za visoke šole za vse narode (??) A proti temu je vlada, da bi se laško vseučilišče ustanovilo v Trstu, ker bi se tam ponavljali isti izgredi, ki so se vršili v Inomostu. Če pa želijo Italijani katero drugo mesto, kakor Roveredo, bi se o tem dalo govoriti v naučnem odseku. Potem se je predlog izročil temu odseku v razpravo.

Prihodnja seja državnega zbora se bo naznanila pismenim potom.

Politični ogled.

Kmetska stranka na Češkem je vrlo delavna. Zadnji terek, dne 16. maja je imela občni zbor. Govorili so o namenu organizacije in o najnovejših dogodkih političnih z ozirom na kmetški stan. Slovenski kmetje na Štajerskem pa mnogokrat rajši ostanejo doma, nego bi prišli na zborovanje in se posvetovali o

II.

Neke nedelje po rani maši je bila zbrana v gostilni družba iz Podlesja.

„Razpisane so volitve“, je djala Ludvik Logar, mož širokoplečat in majhne, zajete postave ter si sukal kot sčetine trde brke. „Gorjak ne mara več županstva, koga bomo pa volili sedaj?“

„Zakaj ne mara?“ vprašujejo ostali, akoravno so vedeli, da radi slovenskega uradovanja.

„Hm! Mene vprašujete?“ reče Logar. „Sami veste ravno tako kakor jaz. Pač pa je vrsta na meni, da vprašam, kaj bi storili vi na njegovem mestu?“

Logar je gledal in mežikal z levim ocesom. Bila je to njegova navada, da je v bolj važnih stvareh vedno mežikal. Imel je majhno posestvo, dovolj veliko, da se je preživljal. Oženjen ni bil nikdar, zakaj — ni pravil nikdar; akoravno je bil vedno poln šal. Vaščani so ga radi imeli. Le to napako je imel, da ga je rad srknil.

„Nu, kaj bi storili na njegovem mestu?“ je vprašal vnovič.

Vsi so skomizgali z ramami.

„Nemškutarili bi naprej, ni res?“

„Kakor ti“, je pripomnil jeden.

(Dalje.)

svojih kmetijskih zadevah. Tarnanje ne velja, ampak krepko delo. Kdor ne pove, da je bolan, se mu ne more pomagati. Tudi kmetu se ne bode pomagalo, če ne bo na ves glas kričal in zahteval pomoči!

Glasilu moravskih kmetov „Selské Hlasy“ se v zadnji številki huduje, da moravskemu kmetu usiljujejo uradi tiskovine, katere imajo povsod na prvem mestu nemško besedilo. Hlasy pozivljajo kmete, naj jih vračajo in zahtevajo tiskovine, kjer bo imel češki jezik prvo mesto. Slovenski kmet, uči se od svojih bratov spoštovati materni jezik!

Moravski češki kmetje so imeli dne 7. t. m. veliko zborovanje v Višnjove. Okoli 700 kmetov je bilo navzočih. Predsedoval je poštar Gertner; vodja češko moravskih kmetov g. Šamalík pa je govoril o prisilnih gospodarskih zadrugah. Kmetijski starosta Kuhinka je vzbujal kmete, naj se pripravljajo na prisilne gospodarske zadruge, do njih moramo priti, ker so nam kmetom prepotrebne. Isto ponavlja vedno naš list, zadruga je treba, a prej pa še temeljite naobrazbe! Češki se imenuje kmet rolnik, kmetijski stan rolništvo. V Selské Hlasy pišejo malodane sami „rolniki“ o stanovskih zadevah. Posnemajte jih!

Kmetijsko ljudstvo na Ogrskem se je začelo v velikanskem številu izseljevati. Vsak teden po dvakrat čaka na tisoče krepkih mladih mož v Reki na parnike, da se popeljejo v druge dele sveta. Zakaj se izseljujejo? Isti razlog kakor pri nas! Za svoje pridelke ne dobi kmet nobenega denarja, isto pa, kar si kupuje, ima strašno visoke cene! Toda z izseljevanjem si kmetijski stan ne bode poboljšal svojega stališča. Vsi se tudi ne morejo izseliti. V zadrugah bo se moral združevati, da bo po njih svoje pridelke skupno prodajal in da kupci ne bodo izrabljali posameznikov, kadar so v denarnih stiskah. Za zadruge pa je treba medsebojne krščanske ljubezni in visoke stanovske izobrazbe. V tem leži bodočnost našega kmeta, ne pa v blaženi nemščini, kakor hočejo ptujski kramarji naše ljudstvo v zadnjem času prepričati!

Utrdbe na istrski obali. Poveljništvo vojne mornarice je odredilo, da bo usidrana v Piranu ena bojna ladja, da varuje zaliv Porto-Rose. Tudi Milje hočejo utrditi kakor ta zaliv, ter postavijo tam ladjo, ki bo čuvala ladjedelnico; pri Poreču se napravi pristanišče za torpedovke. Vse to zaradi naše ljube zaveznice Italije!

Dopisi.

Sv. Ilj v Slovenskih goricah. (Kako nas izzivajo.) „Živeli smo v lepi slogi. Ni bilo med Šentiljčani nobenega razločka, nobenega nasprotstva. Zlati časi pa so kmalu minuli. Prvi je zasejal nemir med naše ljudstvo znani Pistor. Začeli so se prepiri pri občini, potem v šoli in še celo v cerkvi niso dali miru. V neslavne Pristorjeve stopinje je krepko nastavlil svojego nogo veliki Nemec — Čeh Helčl, ki z vsemi močmi nadaljuje od svojega prednika zapričeto vražje delo. Seveda je on popolnoma nedolžen. Berite nemške časnike, in morate se prepričati, da smo Slovenci tako podivjani, da zraven nas ne more nihče mirno živeti, mi sejemo prepir med ljudstvo, mi rabimo vsako priložnost, da hujskamo proti „miroljubnim“ Nemcem — in nobeno sredstvo nam zato ni preslabo, še celo spovednica se zlorablja! Vsakdo si lahko misli, da smo nevarni barbari, ki se jim je dobro izogniti. A prosim, pridite v Šentilj in videli boste, da ni ravno tako nevarno biti med nami. Prepričate se lahko na lastne oči in ušesa, da nas na domačih tleh izzivajo nemški in nemčurški prijatelji na tako nezasišan način, da je čudno, da jih že nismo naučili z batinami, da se gostoljubnost tako grdo ne zlorablja. A dobro pozna naše vrole slovensko ljudstvo vse zvito nastavljene zanke. — Izmed boljših Šentiljčanov ne da nihče svojega otroka v šolo, ki se po krivici imenuje „nemška šola“. Lažejo sicer nasprotniki, da ljudje

vedno bolj spoznavajo vrednost te šole, a mi vemo, da je resnica ravno nasprotno. Ko bodo vsi ljudje prišli k pameti, bo Helčl gledal v prazne jasle. Ta človek pa je šel v svoji predrznosti že dalje. Postavil je veliko kobačo, po njegovem mnenju nov steber za veliki most do Adrije. A med domačini ni Iškarjota, ki bi se dal preslepiti, zato pa naj pomagajo tujci. Tudi ves krik po časnikih ne pomaga nič — privleči jih hočejo za nos. Pred kolodvorom je postavil Helčl tablo, kjer se z velikimi črkami in praznimi obljubami vabi v kobačo. Ali ni to prav židovsko vsiljiva reklama, in to tembolj, ker se godi na slovenskih tleh med slovenskim ljudstvom. Ponesrečili so se pa že prvi poizkusi. V nedeljo so pričakovali naenkrat tisoč hajlačev! Kdo se ne smeji! Priprave so bile velikanske. Pritrobili so nemški turnarji, našli smo jih — sedem. Velika večina je bila nemških gospic in otrok. Zabave ni bilo nobene in ljudje so jo šli iskat v slovenske gostilne. Tudi govorilo se je. A kdor poslušá take govore, mora imeti dober želodec. Kvasili so nekaj celo o nemškem „bogu“, o svojem „Altajland“ — potem zamolkli „hajl“ — res komedija za poč't. Žani in Helčl pa se še nekaj dni lahko mastita pri ostankih. Le tako naprej! Dober tek!

Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah. (Razno.) Krasno je videti Slovenske gorice, katere obsegajo lepe hribe, nasajene z vinsko trto. Še krasneje je videti veliko trtnice, s katerimi se posebno pečamo. V minulem letu je naša župnija imela nad dva milijona cepljenih trt na prodaj. Letos je zopet toliko trtnic. V minulem mesecu smo imeli shod, da smo se pogovorili o trtniški zadrugi. Na shod smo poklicali gosp. Belé, da nam je razjasnil namen zadruge. K temu shodu sta veliko pripomogla naš č. g. župnik in naš poštar gosp. Franc Koser. Vsem tem se iskreno zahvalimo.

Naši novi vinogradi nam obetajo prav obilno trgatav, ako nas ljubi Bog obvaruje pred ledenim bičem, kateri se nam je že ponujal dne 9. t. m. Prosim občinske predstojnike, da spravijo ob pravem času smodnik za streljanje proti toči. Vinogradniki pa napravimo škropljenja ob pravem času.

Za navažanje cest je primeren čas. Sedaj se lahko popravi, da bomo lahko vozili v jesen po dobrih občinskih cestah, ne pa do kolen po blatu.

Dne 10. t. m. sem bil v Ptuj, pa ne vem kako mi je nekje prišel tihotapec v žep. Po poti mi postane vroče, sežem v žep po robec, pa glejte, kaj sem našel, „Štajerca“. Ko ga odprem, zagledam: Opomba uredništva. Sv. Lovrenc v Slov. gor.: Koser pride prihodnjič pod krtačo. Povem ti „Štajerca“, da pustiš pri miru poštene katoliške može; dopisnik pa naj si namače pero rajši v vodi namesto v črnilu. Drugokrat več!

Tihi opazovalec.
Črešnovce pri Slovenski Bistrici. (Velika zmagaja.) Dne 15. t. m. vršila se je na Črešnjevceu že v tretjič volitev v občinski odbor, kajti nemčurško-štajercijanska stranka s svojim voditeljem Kresnikom je vedno vložila ugovor. Šli smo torej v tretjič v boj in slovenska narodna stranka je prav sijajno zmagała v vseh treh razredih. — Kot občinski odborniki so izvoljeni: v III. razredu: Šimon Pušnik 66, Uranjek Lorenc 63, Krpan Matevž 63, Soršak Jurij 63 glasov; v II. razredu: Jožef Lah 23, Štefan Repnik 22, Janez Kmetec 20, Franc Brumec (Petriček) 15 glasov; v I. razredu: Franc Brumec (Kaiser) 7, Gregor Koren 8, Kodrič Franc, 6, Spager Jurij, 6 glasov. — Tedaj popoln poraz nemčurško-štajercijanske stranke, poraz na celi črti; v odboru ni niti enega Štajercijanca več.

Prišlo je prav obilno vrlih volilcev iz prijaznega Laporja okoli 30 narodnih mož, iz Slov. Bistrice pod vodstvom vrlega narodnjaka g. Petra Novaka in g. Ivana Ašiča iz Laporja. — Ko je nemčurška stranka ugledala tako veliko število vrlih narodnih volilcev, upal jim

je pogum. Volitev se je vršila od 9. ure zjutraj do 5. ure popoldne. — Dasiravno so pripeljali seboj ranjene in bolnike — nič ni pomagalo. Prišlo je tudi na dan, kakih sredstev se poslužuje ta stranka. Krivica se le poprej obrabi, resnica pa zmaga prej ali slej. Kresnik, ki se je vsiljeval v vseh treh razredih za kandidata, je propal povsod, kajti v III. razredu dobil je Janez Hajdnik 45, Kresnik 43, Peter Breg 43 glasov. — V II. razredu Kresnik in njegov zopet nastavljeni kandidatje le po 9, v I. pa le po 4 glasove.

Ta poraz pa si je Kresnik sam zaslužil, saj je vedno napadal narodno slovensko stranko, kjer koli je mogel. Omeniti se še mora, da je letos prvič volila v I. razredu tudi južna železnica s pooblastilom in je prišel kot zastopnik g. Mahr, stavbeni nadkomisar iz Celja, za štajercijance volit. Tu se vidi, kako c. kr. priv. železnica, ki teče po slovenski zemlji in od slovenskih grošev bogati, nam Slovincem nasprotno dela. Zapomnimo si to! Vsem zavednim volicem prisrčna zahvala, posebno onim iz drugih občin. Ta dan pa ostane za Črešnjevce nepozabljiv v zgodovini slovenskega naroda!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Slovensko društvo v Mariboru politično društvo za Spodnje Štajersko, priredi dne 28. t. m. svoj občni zbor v Narodnem domu v Mariboru. Začetek ob 3. uri popoldne. Vzpored: I. Govor državnega in deželnega poslanca Robiča o državnem zboru, govor državnega in deželnega poslanca dvornega svetnika dr. Ploja o razmerju med Avstrijo in Ogrsko. II. Poročilo odbora. III. Volitev novega odbora. IV. Slučajnosti. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Osebna vest. Pravni praktikant doktor Rudolf Kristl v Slov. Bistrici je imenovan za avskultanta.

Poročil se je g. Ivan Tajnik, c. kr. davčni pristav, z gđ. Cilko Klopčič, dne 14. t. m. v Št. Janžu v Sav. dol.

Iz finančne službe. Prestavljena sta finančna nadpaznika Franc Fras iz Brežic v Laško in Matija Rihtarič iz Laškega v Brežice.

S šole. V Brglezu se ustanovi ljudska šola, katera se bode oskrbovala iz Gornjegagrada. Na Vranskem se ustanovi obrtno poučni tečaj. — Stalna je postala začasna učiteljica gđ. Frančiška Grum v Sv. Florijanu pri Doliču.

Mariborske novice. V Gradcu je bila obsojena 15 letna Marija Germ, rojena v Mariboru, zaradi tatvine na šest tednov ječe. — Imeli smo priliko opazovati tukajšnjega nemškega trgovca z železnino Frangesch, kako je nagovarjal sladko in prijazno v slovenskem jeziku nekega kmeta, naj mu pelje nekaj kolja do Fram. Frangesch pozna samo tedaj slovenske kmete, kadar jih rabi in kadar pridejo k njemu kupovat, pri volitvah pa je vedno proti kmetijski stranki.

Občinske volitve v Kamnici. V nedeljo, dne 14. t. m. se je vršila volitev predstojnika. Izvoljeni so: Gotfrid Pečar za predstojnika, zidarski mojster Ledinek Jožef in nadučitelj Hofbauer Anton za občinska svetovalca.

Prosta mesta na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru. Še enkrat opozarjamo mladeniče na tozadevni razglas deželnega odbora štajerskega v zadnji številki našega lista. Začetek šole je 15. septembra. Prošnjo mora vsak prošnjak prinesiti osebno na ravnateljstvo šole v Mariboru in sicer najpозnejše do 15. julija t. l.

Kaj se dela s kmečkim denarjem? Pri zadnjih šulferajnskih slavnostih so okrasili z zastavami tudi c. kr. realko v Mariboru in ponemčevalno žensko učiteljsko, v Ptuj, pa je imel celo ravnatelj deželnega gimnazija

Gubo slavnosti govori za šulferajn. Take slavnosti so krive, da je toliko hujškačev med našimi nasprotniki, ki vedno ščuvajo narod proti narodu. Zato je nečuvstvo, da take slavnosti povečujejo zavodi in osebe, ki so plačani s kmetskimi denarji. Kmetiški denar se ne sme nikdar rabiti za ščuvalne namene!

Zgubil se je gluhonemi Franc Koren, ki je služil za hlapca pri Jožetu Jager, posestniku v Polički vasi. Kdor zve zanj, naj to naznani okrajnemu glavarstvu v Mariboru.

Licenciranje bikov v mariborskem okraju se bo vršilo sledeče dni in na sledečih krajih: dne 22. majnika dopoldne ob 8. uri na majhnem vojaškem vežbališču v Mariboru za občine: Kamnica, Jelovec, Janžev vrh, Karčovina, Sv. Križ, Leiteršperg, Šent Peter, Rošpah, Slemen, Brestenica, Voč in Selnica ob Dravi; popoldne ob 2. uri v Šent Ilju v Slovenskih goricah za občine: Št. Ilj, Kaniža, Jarenina, Št. Jakob, Plač, Polička vas, Svičina, Vrčički vrh, Selnica ob Muri, Cirknica in Cirsak; ob 4. uri pop. v Pesnici za občine: Dobrenje, Št. Jurij ob Pesnici, Gradiska, Grušova, Gornja Št. Kungota, Sv. Marjeta ob Pesnici, Pesnica, Ranče, Spičnik, Slatinski dol, Traguč, Vosek in Vukovski dol. Dne 23. maja dopoldne ob 8. uri v magdalenškem predmestju v Mariboru v gostilni „pri slonu“ za občine: Vrhovdol, Studenci, Bistrica, Dogošce, Lobnica, Ruše, Sv. Martin pri Vurberku, Sv. Miklavž, Peki, Pobrežje, Razvanje, Radvanje, Gornji Duplek, Ciglenca, Smolnik in Cvetkovi; popoldne ob 2. uri v Slivnici za občine: Fram, Gorica, Ješenci, Zg. Hoče, Sp. Hoče, Rače, Loka, Sv. Marjeta na Dravskem polju, Morje, Orehova ves, Pohorje, Pivola, Podova, Ranče, Rogoznica, Slivnica, Skoke in Bohova. Dne 25. maja opoldne ob 12. uri v Št. Lovrencu ob koroški železnici za občine: Kumen, Legen, Št. Lovrenc, Rudeči breg in Činžat.

Slivnica pri Mariboru. V soboto, dne 13. t. m. so našli na pešpoti, ki pelje iz Slivnice v Orehovo ves, 70 letnega posestnika in živinotrzca Matija Koren iz Orehove vasi mrtvega. Zdravnik je dognal, da je bil Koren umorjen ter da ga je nekdo oropal denarja in ure. V petek zvečer ob 8. uri je še umorjeni pil v nemčurški gostilni Wreg, od koder se je potem podal po krajši pešpoti proti domu. Ropar ga je najbrže v gostilni opazoval in ker je videl, da ima mož precej denarja, ga je na samotni poti napadel, zadržal in oropal. Orožništvo je bilo zločincem takoj na sledu, in že dne 16. t. m. so ga prijeli v Hrastniku. Morilec se piše Franc Oisterchek. Izročili so ga mariborski okrajni sodniji.

Cirknica pri Št. Ilju v Slovenskih goricah. Pri nas se bližajo občinske volitve. Dosedanji župan je nemškutaril, kolikor je le mogel. Vsled tega in še drugih lastnosti je postal zelo nepriljubljen pri vseh posestnikih. Zelo nepriljubljen je od takrat, ko se je izrazil: „Desetkrat ljubši mi je Nemeč, ki se semkaj preseli, kakor pa bedasti slovenski kmetje.“ In ti kmetje, katere je tako grdo imenoval, naj bi ga sedaj volili? Gotovo ne bo nobeden tako neumen, da bi takega moža volil. Ako smo edini, bo zmaga naša, izvolili si bomo župana, ki bo čutil z nami in delal za naše koristi!

V Halozah proslavljal je 25. letnico nemškega Šulferajna edino naš Tirolec z velikim kresom! Naše gorice že smatra za veliko Germanijo! Toda Tirolec se močno moti!

Št. Lenart v Slov. gor. Dne 11. t. m. se je vršilo pri nas premiranje bikov. Pri tem smo opazili, da govedoreja v Slov. gor. zelo napreduje, ker se je letos pripeljala večinoma sama lepa živina. Posebno uspešno se tukaj redi marijadvorska pasma. Prvih pet daril so dobili: Vincenc Kronvogel iz Gočove (60 K), Jožef Petek iz Armstorfa (50 K), I. Šalamon iz Biša (40 K) in Janez Krajnc iz Št. Lenarta (30 K). Trije posestniki so bili obdarovani z 20 K, trije s 15 K, šest z 20 K in osem s 5 K.

Jareninski posilnenci zopet vzdigujejo svoje drzne glave in otroče neumno napadajo v svojih podlih glasilih tukajšnje rodoljube. Prej so ti hinavi kričali vedno, da se od naše strani hujška, a oni vedno in vedno napadajo one, ki se ljubijo svoj jezik in svoj dom. Tem odpadnikom so pa grebeni previsoko zrastle, bomo že skrbeli, da se jim bodo „štucali“. Ljudje, ki se večinoma rekrutirajo iz vrst šnopsarjev, brezvernikov, nečistnikov in navadnih pretepačev, naj ne hodijo z maslom na glavi na solnce. Če jim mi enkrat resnico povemo, potem pa cvilijo in oči obračaje proti nebu, kakor bi bili Bog ve kako nedolžni. V kratkem bomo še malo z rešpetinom pogledali in tudi imena navedli. Pa grozno slabo vest morajo imeti radi „Štajerca“, ker vedno slišijo iz prižnice in tudi v šoli rohneti proti temu nesramnemu listu, akoravno še živa duša ni „Štajerca“ na prižnici in tudi ne v šoli nikdar imenovala. Prav vam pravi vaša kosmata vest, da je „Štajerc“ najpodlejši list pod solncem. V cerkvene razmere se pa kar ne mešajte, ker jih ne poznate, in o njih tako malo veste, kakor krava o luni in ker nimate nobene pravice, ko vendar greste rajši na tepeže ko pa v cerkev. O nekem tepežu in o marsičem drugem poročamo prihodnjič.

Kmetje v ljutomerskem okraju. Kakor je državni poslanec Žičkar v državnem zboru dokazal, ne dela ljutomerski sodnik na korist kmetov. Pri zapuščinskih obravnah napravi komisijone, tudi če jih ni treba. In da pride komisijon še dražje, vzame cenilce iz Ljutomera tudi v take občine, kjer imajo lastne cenilce. Na tak način pridejo nepotrebni in potrebni komisijoni v ljutomerskem okraju strašno drago. Dolžnost vlade bi bila, da takega uradnika požene. Kmetje pa naj takoj pišejo svojim poslancem in jim natanko in resnično razložijo, če se jim je kaj enakega pripetilo!

Nemški listi so vsi strupeni od same jeze, ker so se tako strašno osmešili pred svojimi butastimi privrženci, ker so poročali o nemški šoli v Mozirju. Sedaj prinašajo poravke, da je kar veselje. Posebno so se osmešili radi tega, ker so kazali zaradi domnevanega sklepa tako veselje, kakor če petleten fant najde desetico. Sedaj jim je pa vse veselje po vodi splaval! V vseh šolah se itak poučuje nemščina, kolikor je potrebno, a dandanes potrebuje kmet kmetskega pouka!

Toča je močno pobila dne 9. t. m. po rogaškem, kozjanskem in sevniskem okraju. V okolici Rogatca je padala kakor palec debela toča, ki je pobelila zemljo kakor sneg. Okoli 11. ure dopoldne se je ta nesreča pripetila in še ob 4. popoldne so bila ledena zrnja po tleh. Strašno je divjala po občinah Tinjsko, Roginska gorička, Sv. Urban, Pristova itd., ki ležijo v kozjanskem okraju. Tudi iz brežiškega okraja se poroča o poškodbah po toči, posebno v občinah Videm, Zdole, Sromlje in Pišece. Povsod so posebno trpeli vinogradi. Mnogo prizadetih občin je je bilo že nekaj let sem poškodovanih po toči ali pa po slani. Letos pa zopet. Ubogo ljudstvo! — Tudi iz Haloz, ki so že itak popolnoma obožale vsled trne uši, se poroča, da je toča strašno razsajala.

Na deski po Dravi plaval. V nedeljo, dne 7. t. m. se je peljal splavar Gregor Vezovnik z brodom čez Dravo pri Breznu ob koroški železnici, ker ga je nekdo na drugem bregu klical, da ga prepelje. Predno pa je dosegel obrežje, se je odtrgala vrv in čoln se je prekencnil. Vezovnik je k sreči zagrabil neko desko, ki je ležala v čolnu, in na ti deski je plaval v temi po de-roči reki nekaj sto metrov. Po obupnem naporu se mu je posrečilo doseči breg, kjer je začel klicati na pomoč. Slišal ga je železniški paznik, ki je obnemoglega spravil v svoje stanovanje.

Meso poginjene svinje med uboge razdelil. Orožništvo v Breznu ob koroški železnici je naznanilo protestan-

tovskega gostilničarja Riharta Sonnsa zaradi prestopka proti užitninskim zakonom. Sonnsu je poginila pred božičnimi prazniki l. l. svinja. Meso te crknjene živali je Sonns razdelil med uboge, mesto da bi poklical konjederca, da meso pokoplje, kakor zahteva postava. Da bi bil Sonns tudi prodajal meso v gostilni, to on zanikuje. Taka je torej milosrčnost nemško protestantovskega možaka, da daruje ubogim ljudem meso crknjene svinje!

Strašen umor v Drvanji pri Sv. Benediktu. V petek, dne 12. t. m. zjutraj je našla žena opekarja Angela Morokuzzi svojo hčerko Marijo na bližnjem travniku mrtvo. Ležala je na hrbtu, nepokrita, ter je imela prerezan vrat. Nesrečnica je bila v blagoslovljenem stanju. Dottični kmečki fant, s katerim je imela nedovoljeno razmerje, jo je pa hotel spraviti s sveta. Zato se mu je u-dila lepa prilika, ko je dekle zapustilo v četrtek zvečer dom in šlo k svoji svakinji po rože. Na potu jo je morilec počakal in izvršil nad njo grozovit čin. Pri tem se je moral vneti hud boj, ker je imelo dekle skoraj vse lase izpipane ter je ugriznila svojega napadalca v prst. Stariši so menili, da je ostala hčerka čez noč pri svakinji, zato so jo še le drugi dan našli. Morilca so že zaprili.

Uboj v Kušerniku. Dne 16. t. m. je stal pred porotniki 19 letni viničarski sin, Franc Breg iz Flekušeka obdolžen, da je v noči od 28. na 29. marca t. l. z nožem zaklal viničarja Alojzija Šrimpfa. Obravnava je pokazala, da je nesrečno žganje, katerega največ skuhajo na Spodnjem Štajerskem „Štajerčevi“ očetje, krivo vseh hudobij. Imenovana sta bila osodepolni večer žganje pri Alojziju Slaperniku na Vukovskem dolu. Okolu 10. ure po noči so se podali vsi proti domu. Pri domu umorjenega so se stepli. Med tepenjem je prijel Breg za nož in zadal žnjim Šrimpfu take rane, da je isti kmalu na to umrl. Breg je bil zato obsojen na štiri leta težke ječe poostrene z enim postom vsak mesec.

Tepež med kopači. V sredo dne 16. t. m. je bil obsojen 26 letni posestniški sin Martin Repnik iz Lastinje vasi, okraj Slov. Bistrica, zaradi uboja na tri leta težke ječe. Med Repnikom in kopačem Ačkotom je nastal prepir, ki se je končal v tepežu. Najprej je šel Ačko s palico nad Repnika, ta pa je potegnil nož in sunil z njim v glavo svojega nasprotnika. Ačko je v treh dneh na dobljeni rani umrl.

Hum pri Ormožu. V novi občinski odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: Bauman Ivan, Ivanuša Jurij, Jeremic Ivan, Kovačič Franc, Lesjak Ivan, Masten Ivan, Podgorelec Matjaž, Puklavc Jože, Sever Matjaž, Skrinjar Andrej, Sterman Franc in in Vtičar Martin. Za župana je bil izmed teh izbran vrl posestnik in narodnjak g. Franc Sterman, ker blizu enoglasno izvoljen dosedanji župan g. Masten Ivan ni bil voljan tega težavnega posla zopet prevzeti, Kot svetovalca bila sta izvoljena Masten Ivam in Vtičar Martin. Bog daj, da bi korakal novi odbor srečno po trnjevi poti naprej in občino rešil vseh nadlog.

Sv. Primož na Pohorju. V nedeljo, dne 14. maja so obhajali v Marenbergu šulferajnsko slavnost. Med zaslepljenci smo opazili tudi župana slovenske občine Sv. Primož na Pohorju in še nekatere druge. Srečna občina, ker ima takega župana!

V Dobležičah, župnija Pilštanj, je ogenj uničil dne 11. t. m. ob 5. uri popoldne hišo in gospodarsko poslopje posestniku Oprešniku. Zavarovan je za veliko svoto. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

„Štajerčev“ pristaž obsojen na 18 let težke ječe. V ponedeljek, dne 15. t. m. je stal pred mariborskimi porotniki 17 letni Janez Arnuš iz Oblačak, ker je umoril v noči od 10. do 11. februarja t. l. svojega očeta in ga oropal denarja. O zlobnosti mladega zločinca priča to, ker je mirno čakal, ležaje na klopi, da je oče zaspal, nato je

vzel poleno ter ž njim dvakrat močno udaril spečega po sencih. Da pa bi bil gotovo mrtev, zabodel ga je z nožem dvakrat v vrat. Potem je vzel očetovo možnjo, v kateri je bilo 261 K 42 vin. Ta denar je potem skrnil v kolarnici posestnika Jožefa Vučina v Lipovcu. Morilec se je zagovarjal, da je imel oče razmerje s svojo hčerjo, njegovo sestro, vsled česar mu ni bilo mogoče obstati v domači hiši. Slednjč je tudi sestra odšla od doma, ker ni hotela nadaljevati tega življenja. Nato je začel oče piti in zapravljati denar. Vsled tega je sklenil sin umoriti očeta. Pri prvi preiskavi v hiši umorjenega se je našel cel kup „Štajerca“. Tega je bral nesrečni oče, ki je živel brez vere in žalostno umrl, zraven pa pil šnops! Ali se je torej čuditi, če izide iz take hiše tat in morilec, celo morilec lastnega očeta. Na njih sadovih jih bode spoznali, pravi sv. pismo. „Štajerc“, na tvojih privržencih te poznamo!

Iz Stoperc — „Štajercu“ in njegovim pristašem na uho. Z ozirom na tvojo novico z dne 11. t. m., „Fara brez duhovnika“: bodi ti „Štajerc“ in tvojim pristašem povedano, da se je od strani mnogočastitega kn. šk. dekanijskega urada v Rogatcu vse storilo in doseglo, kar se je pri naših čez vse žalostnih razmerah sploh moglo doseči. Na prošnjo dotičnega urada so nam naš prevzvišeni knez in škof predstavili z dnem 16. t. m. sprovizuro naše župnije iz Rogatca v Majšperg, za kar smo tudi mi prosili in kar je za naše krajevne razmere v vsakem oziru veliko ugodnejše, kakor nam je bilo namenjeno po odhodu našega blagega, nepozabnega g. župnika G. Zrnko. Presvitlemu knezu in škofu za njihovo vslušanje naše prošnje se pa tukaj očitno zahvalimo! Ako pa tisti „poštenjaki“, „naprednjaki“, „Štajercijanci“ in kako se že imenujejo, sploh oni, ki so poškodovali župnišče, sadonosnik in brajde okoli njega in kateri so s tem in s svojim izzivanjem po dnevi in po noči zakrivali, da nas je g. župnik zapustil, hočejo, da bi naša osirotljena župnija duhovnika dobila, tedaj pa se morajo obrniti na čisto drugo adresu. Duhovi v župnji pa se bodo pomirili, kadar nas domačinov ne bodo več vznemirjali k nam „privandrani“ hujskači, ki so prišli sem s trebuchom za kruhom. Zakaj pa je bil poprej med nami Stoperčani mir božji, dokler znanih hujskačev — bodo si že katerega koli spola — ni bilo v naši župnji. Od one dobe pa, ko so te hujskače od drugod k nam poslali, pa imamo vedno vojsko, kakor je bila poprej v onih župnjah, kjer so živeli. Hujskači v stran in v Stopercah bo mir, pa tudi gospod župnik! — Stoperčani, ki spoštujete duhovnike.

Smodnik za streljanje proti toči. Med inšerati objavljamo razglas deželnega odbora štajerskega zaradi nabave smodnika za streljanje proti toči.

Celjske novice. Koncert „Celjskega pevskega društva“ se bo vršil na vnebohod, dne 1. junija t. l. — Kakor se poroča, znašajo dolgovci celjske občine skoraj tri milijone kron. To je na leto 135.000 kron obresti. Tako gospodarijo tisti, ki bi radi obdéli celjski okrajni zastop v svoje roke. No, če se to zgodi, potem bodo v njem še „lepše“ gospodarili, kakor v mestnem zastopu! — V noči od 14. na 15. t. m. je hotel neki uzmovič obiskati blagajne v hiši lekarnarja Rauscherja. Najprej si je hotel napraviti pot do blagajne v trgovino gospe Camberuti, ki prodaja krače in različne druge dobre stvari. Toda zastopj so se tatu sline cedile. Debele dimri in še debelejši zid mu je branil do nečimrnega blaga tega sveta. Ker tukaj ni nič opravil, obrnil se je proti lekarni. Posrečilo se mu je odpreti vrata in priti do blagajne. Toda ko je hotel vzeti to v delo, šel je mimo lakarne eden od slavne mestne policije, kateremu se je ta šum zdel sumljiv in je pozvonil za lekarniški zvonec. To je revčeka pregnalo od blagajne, ko je že bil skoraj na cilju. Ta tat je imel tisti dan očividno smolo!

Celjske porotne obravnave. V torek, dne 9. t. m. je stal pred porotniki 31 letni

posestniški sin Janez Durnik iz Trbovelj. Obdolžen je bil uboja na Karolu Trobiš. Obtoženec se je zagovarjal, da je to storil v silobranu, zato so ga porotniki oprostili. — Pri Sv. Magdalen v Sav. dolini je obhajal viničar Jožef Jegriznik svoj god in je povabil 14 letnega črevljarskega učenca Alojzija Počivalnik, ki je znal igrati na harmonike. Tam so fanta napili. V svoji pijanosti pa je postal fant predrzen, vsled česar so ga s harmonikami vred vrgli iz hiše. Jeza in vino pa sta mu tako zmešala pamet, da je vžgal koč, v kateri so se zabavali. Pred porotniki je tajil Počivalnik, da bi bil nalašč zažgal, ampak, da je samo v svoji nepazljivosti vrgel užigalico v slamo, ko si je zažgal svalčico. Obsojen je bil 10. t. m. na tri leta težke ječe. — Marija Stropnik je dobila 11. t. m. en mesec zavora, ker je udarila Heleno Leznik tako močno po glavi, da je zadela tudi njeno oko, ki ji je izteklo. Tepež je nastal vsled ljubosumnosti. — V pond. dne 15. t. m. je ob sodilo celjsko porotno sodišče premogarja Henrika Heide na pet in pol leta težke ječe. Heide je goljufal po Avstriji in Nemčiji, ponarejal svoje listine, si dajal različna imena itd. V Velenju, kjer je tudi delal v Lappovem premogokopu, je zapustil ženo, kateri je zapravil vse premoženje.

Sramotenje brez konca. Minoli teden so imeli dijaki slovenske gimnazije v Celju izlet. Ko so se zvečer vračali, so šli seveda v gručah, kakor je navada. To pa nemškimi Celjanom ni dopadlo in v svojem listu „Deutsche Wacht“ nesramno psujejo slovenske dijake „divji junci“. Ti ljudje sovražijo vse, kar je slovenskega in se nasproti Slovencem vedejo kakor satani — razven, če jim Slovenci prinesejo denar. Tedaj jih pa „lupijo“ (ljubijo).

Na nemški šoli v Vitanju je bilo dne 13. t. m. prosto, da so mladi janičarji lahko slavili petindvajsetletnico zloglasnega hujskarskega društva šulferajna. Nemška šola v Vitanju je dvorazredna, a slovensko-nemška šola trirazredna, vendar pošiljajo nekateri pametnjaki svoje otroke v dvorazrednico, češ, da bi se več naučili! Pamet, kje si?

Okrajni zastop laški. Cesar je potrdil izvolitev dr. Adolfa Mravlagga za načelnika okrajnega zastopa laškega, in Karola Valentinitscha za njegovega namestnika.

Brežiške novice. V Antončičevi hiši pri cerkvi sv. Roka se je naselil slovenski stavbinski in galanterijski klepar g. Ignac Zalokar. Naročila za njega se sprejemajo tudi v narodni trgovini Uršec i Lipej v Narodnem domu.

Cerkvene stvari.

Duhovniške vesti. Za sprovizorja v Stopercah je nastavljen č. g. Jakob Marinič, župnik v Majšpergu. — Razpisana je župnija Stoperce do 7. junija t. l.

Mili darovi za družbo vednega češčenja. Sv. Peter pod Sv. gorami 12 K, Remšnik 20 K, Podčetrtak 18 K 25 v, Hajdin 230 K, Sv. Ema 25 K, Sv. Jakob v Dolu 41 K 12 v, Gornja Polskava 30 K, Podgorje 22 K, Sv. Peter na Medvedovem selu 60 K, Braslovče 55 K, Šmarje 38 K, Celje 20 K, Sv. Tomaž 52 K 20 v, Ormož 10 K 42 v, Sv. Ilj pri Gradiču 18 K.

„Šmarnice.“ Glasi moje mladosti. V preslavo Marije, brezmadeža spočete Device in preveseli spomin 50 letnice razglašanja te verske resnice zložil Radoslav Silvester v Vipavi. V knjigi, ki obsega 108 strani v osmerki, je petdeset prav ljubkih Marijinih pesmi.

Fr. Kimovec: Šmarnice. Marijine pesmi. Marsikateri cerkveni pevovodja bo obžaloval, da imenovana zbirka ni prišla vsaj en mesec prej na dan. Nabranih je 7 Marijinih pesmi za 2. druge za 3, 4 glase (ena lahko tudi za 6). Skladbe niso težke, melodija je v celem prav prijetna, zlasti dvoglasne pesmi bodo dobro došle, kakor za dvospese

tako i za zbere. — Litografija je napravila žal dokaj tiskovnih napak: v 1. pesmi se morata koncem 1. vrste obe noti zgoraj glasiti d in fis; stran 4. manjka pred zadnjo noto 2. glasu odpravitelj. Pri drugi pesmi so besede napačno podstavljene: najprej je 3. potem 4. in nato 1. in 2. kitica. Stran 14 se morajo v spremljevanju zadnjega teksta basove note glasiti a—A—H, kar v začetku str. 15 pa bodi v spremljevanju leve roke d-cis/b-a (mesto cis-a). — Cena ni navedena. Naroča se pri g. skladatelju, kapelanu na Bledu in je čisti dobiček namenjen za orgle v tamošnji novi cerkvi. S. S.

Slovenci v Jeruzalemu. Prefekle velikonočne praznike obhajalo je 37 slovenskih romarjev v Jeruzalemu in v njegovi okolici. Največ jih je bilo pod spretnim vodstvom č. g. o. Benigen Snoj iz Aleksandrije. Seveda opravljale so se skupne molitve v slovenskem jeziku. Ravno taki so bili razni govori. Podravnatelj avstrijskega gostišča v Jeruzalemu jo koroški Slovenec dr. Ehrlich. Do predkratim je bil tudi avstrijski konzul v Jeruzalemu Slovenec.

Društvena poročila.

Slov. kat. akad. društvo „Zarja“ v Gradcu si je na svojem I. red. obč. zboru izvolilo sledeči odbor: Predsednik: phil. Val. Rožič; podpredsednik: jur. Franc Mastnak; tajnik: jur. Josip Podobnik; blagajnik: phil. Martin Malnerič; knjižničar: phil. Fr. Kotnik.

Organisti, pozor! Podporno društvo organistov priredi svoj redni občni zbor dne 8. junija t. l. s sledečim vzporedom: Ob 10. uri slovesna sv. maša v župni cerkvi sv. Danijela. Pela se bode jubilejna maša, zložil J. Gruber op. 105. za mešan zbor s spremljavo orgel. Koncem sv. maše motet za 4 pozavne. Koral se bode pel iz regenburške izdaje, ker še novih knjig ni na razpolago. Tantomergo in Genitori se bode pelo iz zvezkov, ki so last „Podp. društva organistov“, vglasbil g. Bervar. Takoj po maši se prične zborovanje in sicer v poletni dvorani gospe Ploj, poleg orglarske šole na Bregu. Nameravani koncert se opusti vsled tega, ker priredi „Celjsko pevske društvo“ veliki koncert dne 1. junija. Udje „Podpornega društva organistov“ naj prinesejo svoje knjižice seboj, ako so pa zadržani, naj jih pošljejo društvenemu predsedniku g. Silvestru Šentjercu, organistu v Ptuj, vsaj do 1. junija. Toraj dne 8. junija vsi organisti v Celje!

Gospod. bralno društvo v Kozjem je v teku kratkega časa letos že dvakrat priredilo gledališko igro. S pomočjo velezaslužnega voditelja č. g. dr. Jančiča in za dobro in koristno stvar vnetih mladeničev in nekaj gospodov se je predstavljala predzadnje nedelje, dne 7. velikega travna veseloigra „Doktor Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček“ v gostilni gosp. Gučeka. V mraku je že bila gledališka soba prenapolnjena radovednega občinstva. Vsi sedeži so bili oddani. Prav ličen oder je stal na prav prijaznem mestu. Kaj takega še pač ni Kozje doživelo, najmanj pa še radovedni Kozjani. Predno se je jela igrati predstava, je domača godba zasvirala pred gostilno in umetalne žabe so se zažgale, ki so od pravega veselja skakljale po trgu oznanujoč, da se bode nekaj posebnega pričelo. Potem se je dobro urejena godba zasvirala na odru in nato se je pričela že težko pričakovana igra. Prvo ulogo je imel sluga Štipko Tiček (Jernej Verdcljak), ki jo je prav dobro izvršil. Prav skrbno je izpraševal bolnike in točno zapisal, kakšno bolezen ima sever, jug itd. Pa tudi vsi ti bolniki so svojo ulogo dobro izvršili. Na prav prijeten način jih je Doktor Vseznal (L. Blažič) zdravil z zdravili in z dobrimi nasveti. Radovedni gledalci so bili zadovoljni in se prav pošteno smejali; posebno tedaj, ko je sluga Štipko brez Vseznala zdravil bolnike. Velikanski smeh je nastal, ko je bolniku mazal veliki rudeči nos, drugemu pa narisal na čelu ptujsko giftno kroto. Vsi igralci so prav dobro izvršili svoje uloge. Kaj takega še pa res marsikateri Kozjan ni videl! Gotovo nobenemu ni žal za trud, ki ga je imel v gneči in za ono malenkostno vstopnino, ki je

znašala samo po 20 in 40 vinarjev. Čisti dobiček je namenjen za uboge šolske otroke v zimskem času, ki bodo dobivali toplo kosilce. Vidite, dragi prijatelji, to bode v veliko korist ubogim šolarčkom. Ta dobiček in vsi dobički se bodo založili v hranilnico, da še tudi ti dajo kaj koristi. Dragi prijatelji društva in uboge mladine, le vdeležujte se v obilnem številu iger in veselje, katere bode prirejalo bralno društvo v prid ubogim šolarjem. Vsakokrat se bode že pravočasno naznanilo. V kratkem bodo igrale dekleta neko posebno igro, na katero že vas danes opozarjamo. Ob koncu pa bode izrečena prisrčna hvala g. voditelju in vsem igralcem, ki so se toliko potrudili, da se je vse tako lepo izvršilo. Lepa hvala pa tudi novi kozjanski godbi, ki nas je prvokrat tako lepo razveseljevala. Prosimo, naj nam bode še v bodoče naklonjena. Toraj na svidenje in v kratkem!

Gospodarske stvari.

V boj proti peronospori.

(Dalje in konec.)

Kako se napravi tekočina?

Sod se nalije ne čisto poln vode, črez se položi kol in na njega se obesi vreča z galico. Kadar se raztopi, dolije se med vednim mešanjem toliko v vodi raztopljenega apna, da dobi rudeči lakmuspapir modro barvo, ako ga vtakemo v mešanico. Ta način je pač najbolj priprost in natančen. Za 20 vinarjev lakmuspapirja, ki se v vsaki lekarni dobi, zadostuje za eno ali še za več let. Tudi beli fenolftaleinpapir je izvrsten. Kakor hitro je zadosti apna, postane rudeč. Dobi se v deželnem kemičnem poskuševališču v Mariboru in po drugod.

Kako močna se pa naj galica napravi?

V tem oziru so mnenja jako različna. Enim je 1% raztoplina popolnoma dovolj, drugim je še 2 kile na 100 litrov vode prešlaba. Da bi se to vprašanje enkrat za vselej in zanesljivo rešilo, k temu bi lahko vsak razumni vinar pripomogel stem, da bi poskusil eno in drugo in uspehe objavil. Tu se gre za velikanske svote. Ali se nam zaradi prešlabe raztopljin množina in kakovost trgatve zmanjša, ali pa porabimo zaradi premočne raztopljin veliko vagonov galice po nepotrebem? Če bi imeli čez to stvar sto in sto izjav, bi lahko do pravega sklepa prišli. Sodelovanje razumnih posestnikov v takšnih zadevah, tega še dosedaj ni po naših krajih.

Kot pravilo naj nam velja: Boljše je dvakrat škropiti z 1%, kakor enkrat z 2% raztoplino. Za vsako škropljenje naj se tekočina zmiraj sproti napravi.

Kako naj se škropi.

Trosi peronospore kalijo le v vodi. Zato najdemo tudi po navadi prve znake peronospore na konceh dol visečega listja, kjer rosne in dežne kapljice najdalje obvisijo. Če se v kapljici znajde le najmanjša sled galice, trosi poginejo. Najboljše škropljenje je zato taisto, da povsod, kjer se more kapljica napraviti, troha galice zraven pride. Na daljavo galica nima učinka, zato se mora škropiti tako, da so kapljice fine in goste ena pri drugi, ne pa da so velike in daleč narazen. Nekateri viničarji mislijo, da svojo delo jako dobro in vestno opravijo, če škropijo prav dolgo na eno mesto, na eden trs. To je velika napaka. Le opazujemo in videli bomo, da je takšen trs potem kakor umit. Male kapljice združijo se v velike in te padejo na tla. Na listju se pogosto potem ne pozna, da je bilo ravnokar poškropljeno. Prvikrat naj se škropi tako: Delavec gre skozi vrste kakor hitro le more in škropi vsak trs. Kapljice na ta način nimajo časa se zbrati. Čez dve ali tri ure, kadar je prvo škropljenje že suho, poškopri se še enkrat celi vinograd in se meri posebno na mesta, katera pri prvem potu niso bila zadeta. Tekočina v sodu se mora vsakokrat dobro premešati, predno se škropilnica napolni.

Pazimo na to, da se ne bode samo listje ampak ravno tak in še bolj skrbno tudi grozdje poškopilo. Lansko leto videli smo gorice z

zdravim listjem a brez grozdja, katerega je peronospora uničila. V nevarnih letih, kakor je bilo lansko, ne bilo bi napačno, grozdje še posebej škropiti. Napravi se bolj močna tekočina 3-4% in žnjo se izključno le grozdje poškopri. Priporočajo se poskusi v tem smislu.

V nekaterih krajih rabijo baje z velikim uspehom po cvetju sledečo mešanico: 40% žvepla, 40% apna in 20% modre galice. Ta mešanica je jako fina, se vsede tukaj na najboljši skrite kote grozdja in ga obvaruje peronospore in oidinma. Apno poceni mešanico in drži obenem grozdje bolj suho. Modra galica porabna za ta namen se priredi: napravi se 30-40% raztoplina iz nje, se pusti potem vsesti, voda se odcedi, kar na dnu ostane se posuši in imamo galico v podobi najfinejše moke. Franc Goričan, kmet, potovalni učitelj.

II. poučno potovanje kranjskih kmetovalcev. Podpisana družba priredi konci meseca junija ali v pričetku meseca julija t. l. II. poučno potovanje kranjskih kmetovalcev, kakor lansko leto v Švico. letos na Gornje Štajersko, oziroma na Koroško. Potovanje bo trajalo 3-4 dni, stalo bo okoli 60 K z vsem vred in se bo vršilo pod vodstvom mlekarkega nadzornika g. J. Legvarta. Natančen vzpored in čas se bo še določil in pravočasno objavil. Podpore za to potovanje se ne bodo dajale ter bo moral vsak udeleženeec vse stroške sam pokriti. Potovanje se priredi, če se zglesi deset udeležencev. Udeležitev je zglasiti do 20. maja 1905. Za sedaj je nameravano ogledati hleve in planinsko gospodarstvo vzorne kmetije benediktinskega samostana v Št. Lambertu, živinorejski zadrugi v Knittelfeldu in v Judenburgu, mlekarstvo zadrugo v Št. Štefanu, štajersko deželno šolo za živinorejo in planinarstvo o Grabnerhofu, rejo simodolske govedi in angleških prašičev na posestvu kneza Schwarzenberga v Muravi, štajersko deželno kmetijsko šolo v Grotenhofu pri Gradcu, vzorno perutninarstvo na štajerskem deželnem posestvu v Feldhofu, viteza Plessinga obzorno in vzorno rejo prašičev v Waldeggu in viteza Rosmanita vzorno perutninarstvo v Radvanju pri Mariboru. Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. V Ljubljani, dne 10. maja 1905.

Gospodarska razstava. Kakor vsako leto, je tudi letos v Pragi gospodarska razstava. Narodna društva so prevzela poskuševalnice, v katerih se prodajajo na korist narodnim društvom različni poljedelski pridelki. Razstava obsega osem skupin: 1. Poljedelski stroji. 2. Konji, goveda, svinje, ovce, koze. 3. Društvo podkovačev je razstavilo uzorne izdelke svojih kovačnic. 4. Poljedelski pridelki in primerjajoče poizkuševanje. 5. Poljedelska obrt in trgovina. 6. Izdelki različnih poljedelskih obrtnih panog. 7. Obrtni in rokodelski izdelki za poljedelstvo. 8. Živila in pijače. Razstave, naj si bodo iz katerekoli stroke, so zelo poučne in navdajajo obiskovalce z navdušenjem za napredek. Pri Slovencih bi bilo zelo treba gospodarskih razstav in sicer po okrajih. A kaj delamo pri nas? Nemškutarji hočejo nas kmete rešiti iz gospodarskih stisk z blaženo nemščino, Slovenci pa moramo odbijati take neumne nakane. Slovenski kmetje, ostanimo, kar smo, in podajmo se skupno na edino pravo, na gospodarsko pot. Gledjmo, kake razstave Čehi prirejajo, mi še o mnogih panogah, ki so na razstavi, nimamo pravega pojma.

Društvena naznanila.

Gledališka predstava v Žitčah. V nedeljo, dne 21. maja se bode v Žitčah uprizorila gledališčna predstava „Lurška pastirica“. Nastopijo tudi prvokrat žiški tamburaši. Ker se obojni igralci vezbajo pod dobro znanim strokovnjakom, je pričakovati, da se veselica prav dobro obnese. Dragi sosede, kakor tudi domači župljani, potrudite se ta dan k tej igri, koja vam bode nudila prijeto zabavo, obenem bodete pa tudi videli koliko se doseže s priprosto kmetsko mladino, ako ima pravega voditelja. Igra se prične točno ob 3. uri popoldan v šoli. Vstopnina: 40 vinarjev za odrasle, 20 v otroci. Čisti dobiček je namenjen žiškim ubogim šolarjem.

Št. Jurij ob juž. žel. Zborovanje in poučni tečaj podružnice Št. Jurij ob juž. žel. „Čebelarskega društva za Slovenski Štajer“, ki bi se imela vršiti v nedeljo, dne 21. t. m. v Slivnici morata se preložit radi nujnih ovir na nedeljo, dne 18. junija t. l.

Katoliško slovensko politično društvo na Teharjih zboraše prihodnjo nedeljo 21. t. m. ob 4. uri popoldne pri Sv. Lovrencu nad Prožinom v cerkveni hiši. Vzpored: 1. Društvene zadeve. 2. Predavanje o sadjarstvu, g. Leustik. 3. Raznovrstnosti. K prav obilni udeležbi vabi najljubnejše odbor.

Listnica uredništva: Mozirje: Migljajev, ki jih dajate o razširjanju one rastline, ne razumemo. Prosimo sploh obširnejega pojasnila. — Vitanje: Za danes prepozno. — Marija Puščava: Ivala, a smo dobili že prej od drugod, kakor vidite!

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabral g. Franc Novak, bogoslovec iz Ljubljane ob priliki nove sv. maše č. g. o. Pavla Potočnika pri Sv. Urbanu blizu Ptuja 12 K 50 v.

Loterijske številke.

Trst 13. maja: 22, 25, 27, 15, 42.

Linc 13. maja: 83, 88, 54, 47, 28.

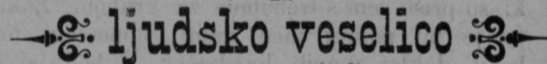
Tržne cene

v Mariboru od 6. do 13. maja 1905.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		20	—	20	80
rž		16	—	16	80
ječmen		17	60	18	40
oves		16	20	17	—
koruza		17	—	18	—
proso		18	60	19	40
ajda		17	60	18	40
seno		4	80	5	20
slama		3	90	4	30
		1 kg			
fižola		—	22	—	28
grah		—	40	—	48
leča		—	36	—	64
krompir		—	—	—	8
sir		—	34	—	72
surovo maslo		2	10	2	80
maslo		1	10	2	40
špeh		1	38	1	44
zelje, kisló		—	28	—	36
repa, kislá		—	20	—	24
		1 lit.			
mleko		—	20	—	22
smetana, sladka		—	40	—	56
„ kislá		—	60	—	70
		100 glav			
zelje		—	—	—	—
		1 kom.			
ajce		—	5	—	—

VABILO

na

katere se priredi

v prid pogorelcem v Šeščah,

dne 21. maja t. l. (v nedeljo) ob 3. uri popoldne v Št. Pavlu pri Preboldu.

Vzpored: 1. Deklamacija „Korist Ognja“ po Schillerju A. Funtek. 2. Majniku pozdrav, Na planine, Sattner; mešani zbor. 3. Lokavi snubač, (A. L. Bistriški). Veseloigra v dveh dejanjih. 4. Slanica, Schwab, Domovini, Vilhar, mešani zbor. — Med posameznimi točkami svira št. pavelska diletantska godba na lok. K mnogobrojni udeležbi vabi

370 1—1

ODBOR.

Na prodaje:

a) **Hiša v Ormoži**, nahajajoča se v jako dobrem stanu, z veliko kletjo, z lepim sadonosnikom, njivo, vrtom, vse arondirano, jako pripravljeno za vrtnarstvo, meri skupaj 1 pl 682 □k;

b) **vinograd**, obstoječ iz 8 pl 934 □k skoro vse na novo nasajenih goric, 10 pl 1139 □k šume, 4 pl 1349 □k njiv, 5 pl 1153 □k travnikov in 2 pl 916 □k sadonosnika in pašnika, vse arondirano, tik Jeruzalema v najboljšem kraju ormoško-ljutomerskih goric;

c) **hiša v Mihalovcih**, oddaljena 10 minut od župne cerkve pri Svetinjah, sposobna za kakega umirovljenega č. g. duhovnika, s popolno gostilniško koncesijo in veliko kletjo; k hiši spada 3 pl 971 □k zemljišča, med temi 1 pl 103 □k obnovljenih goric, drugo so njive, travniki in sadonosnik.

Plačilni pogoji so pri vseh treh zemljiščih prav lahki, ker je treba le četrtino kupnine v gotovini položiti, ostanek pa po dogovoru.

Podrobna pojasnila daje biležniška pisarna v Ormoži.

360 2—1

Vsaka beseda
stane 2 v**MALA OZNANILA**Najmanjša
objava 45 v.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.Večkr. objava
po dogovoru

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravištvu se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.**Stampilje iz kavčuka,** modele za predtiskarije izdeluje po ceni Karol Karner, zlatar in graver v Mariboru, gospoška ulica št. 15. 426 51-47**Nov harmonij** se po ceni proda. Pripraven za cen. društva, kakor tudi za zasebnike. Kje? pove iz prijaznosti upravištvo. 333 3-3**Vino** na prodaj: 200 hl belega vina iz Haloz letnika 1904 prav dobre kakovosti. Vzorca na zahtevo. Gregorič-dedič, Majberg, pošta Št. Vid pri Ptuj. 332 6-3**Gostilno** dobro idoče, z lepo hišo za letni izlet, tabak trafika, grajzlarija in popolna koncesija, dober sadonosnik in vrta, blizu mesta in kolodvora se ceno proda. Sodi tudi za penzioniste. Naslov pove upravištvo. 331 5-3**Dobro idoča gostilna,** prodaja duhana, trgovina s specerijskim blagom ter 4 lepa stanovanja, se takoj proda za 14.000 gold. Izplačati je samo 5000 gold. Poberscherstrasse 46, Maribor. 346 3-3**Lepa zidana hiša** v dobrem stanu se proda po nizki ceni v Studencih pri Mariboru, štiri stanovanja, velika klet, drvarnice, 1/4 orala rodovitne njive, mesečna najemina 46 K. Več pove Franc Črič, posestnik v Studencih pri Mariboru. 356 5-2**Malo posestvo,** lepa zidana hiša, dve klet, lepi sadonosnik in vinograd se pod zelo ugodnimi pogoji proda pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Naslov se izve v upravištvu. 357 2-2**Novozidana hiša** v Studencih hiš. št. 185 pri Mariboru, pet sob, 4. kuhinja, lep vrt, studenec, in v hiši grajzlerija, se takoj za 3 00 gl. proda. Izplača se lahko samo 1000 gl., drugo ostane od posojilnice. 876 3-1**Lepo posestvo** na prodaj, katero meri 75 oralov, od teh 16 gozda, 13 travnika, ostalo njive, se drži vse skupaj. Hiša enonadstropna in v dobrem stanu. Cena 14.000 K brez inventarja. Več pove lastnik Jožef Langer, p. d. Vigrednik Pošta Grebinja, Koroško. 373 1-1**Posestvo z mlinom** dvajset minut od mesta Celje, zidano z opeko krito je na prodaj. Mlin z dvema tečjema za belo in zmesno mletje in na stanoviti vodi, dve prostorni sobi in klet. Drugo poslopje tudi zidano in z opeko krito z eno sobo in štirimi hlevi za svinje in govedo. Kolarnica za seno in drva. Najemina od dveh sob po 12 K na mesec. Tudi nekaj njive, travnika in lepe vinske trte. Vse v dobrem stanu. Proda po vredni ceni Tezija Vidensšek, mlinarica v Pečevniku, pošta Celje. Štajersko. 362 2-1**Ribiči pozor!** Proda se cela priprava za ribarstvo, namreč, ladja in dve mreži. 1 mreža (Spiegelnetz) 22 m dolga in druga mreža 45 m dolga, in še vse skoro popolnoma novo. Naslov pove upravištvo Slov. Gospodarja. 365 3-1**Hiša** s štirimi sobami, kuhinja, klet, kovačija, konjski, kravji in svinjski hlev, vrt, sadovnjak, studenec, blizu cerkve se proda. Naslov Ivana Ferk, Kamnica pri Mariboru. 363 2-1**Hiša** v Ptuj, Schlossgass. št. 4 se takoj proda. Hiša je zidana, ima 1 sobo, 1 sobico, kuhinjo, vežo, podstrešno sobo s kuhinjo, klet in drvarnico, zraven mal vinograd 1114 □ m, ki je sposoben za zidanje vile vsled zdrave lege, krasen razgled čez mesto in Ptujsko polje, leži na najvišji točki mesta in jo proti severu ščiti hrib z gradom. Oddalja od Glavnega trga 150 metrov. Zraven spadata tudi dva polja, velika 3751 □ m. Cena 9000 K. Natančnejši pogoji pri posestniku Jožefu

Ledinšek, Schlossgasse. Isti posest. proda tudi zidano hišo v Hajdinu, 20 minut iz mesta, ob glavni cesti. Cena 1700 gl. 368 3-1

Klavir, lep in dobro ohranjen, proda se za nizko ceno zaradi pomanjkanja prostora. Odda se tudi več kompozicij za klavir. Jan. Šavprj, org. na Žibpolji pri Celovcu. (Maria Rain). 359 3-1**Proste službe.****Izurjena kuharica,** 38 let stara, ki se razume na gospodinjstvo išče službe, najraje v kakem župnišču. Naslov pri upravištvu. 347 3-3**Cerkovnik in organist** se sprejme s prvim majnikom. Kje pove upravištvo. 328 3-3**Dva učenca,** 15 do 16 let stara, od poštenih kmečkih starišev, sprejme takoj Ivan Cesar, podobar in zlatar v Mozirju, Štajersko. 344 3-3**Cerkovnik** se priporoča čč. duhovščini v službo, ki ume snago vzdrževati v cerkvi in je lepega krščanskega vedenja, zraven rokodelca, star 30 let. Ponudbe na upravištvo 354 3-2**Službo organista** brez mežnarje išče mlad izučen Cecilijanec, ki je dovršil tudi dva gimnazijska razreda. Je zmožen voditi pevske zборе. Naslov pove upravištvo. 353 3-2**Izurjen cerkovnik** dobi službo s 1. junijem t. l. Prednost ima oženjen rokodelca brez otrok. Cerkveno predstojništvo v Remšniku P. Marenberg. 375 2-1**Krojaški pomočnik** išče dela. Naslov pove gospod Cafuta Matija, krojač Sv. Peter pri Mariboru. 377 1-1**Za službo** cerkvenika se priporoča velečastitim cerkvenim predstojništvom na kako dekanjsko ali mesno župnijo oženjen mož, 35 let star brez družine, z dolgoletnim spričevalom. Žena je perica in šivilja. Zna dobro tudi cerkveno platneno obleko delati. Oba zmožna slovenskega in nemškega jezika. Naslov pri upravištvu. 374 3-1**Močan učenec** se sprejme pri Ferd. Bratuša, pek v Slov. Bistrici. 364 2-1**Priden deček,** kateri ima veselje za čevljarja se takoj sprejme v uk pri Ant. Bohaku, Karčovina pri Ptuj. 366 2-1**Mizarskega pomočnika** sprejme Janez Antonič, mizarški mojster pri Sv. Lenartu v Slov. gor. št. 59. 367 1-1**Služba organista** se takoj lahko nastopi. Cerkveno predstojništvo pri Sv. Petru pri Radgoni.**Kuverte**
vsakojake vrste
priporočatiskarna sv. Cirila
v Mariboru**Konjak**

iz starega, domačega vina, prodaja franko 4 steklenice 12 K, 2 l. 16 K, novo naravno Franc žganje 2 l K 9'60, žganje iz drožja, tropin in vinskih ostankov 2 l K 5'60. 85 48-14

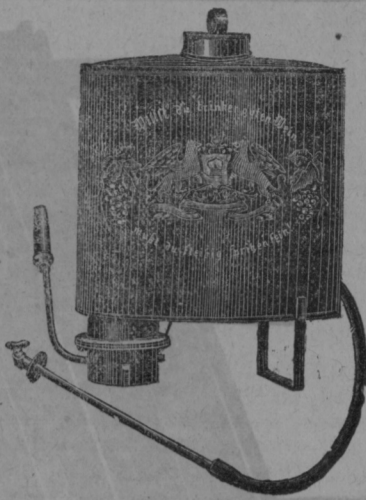
BENEDIKT HERTL,
posest. graščine Golič pri Konjicah. Štajersko. — Zaloga pri Alojzu Quandestu v Mariboru, Gospoška ulica.**Važno za vinarje!****Jožef Hietzl**(Fiebingerjev naslednik)
kotlar v Mariboru, Koroška ulica 6.

Opozarjam vinogradnike na moje nove, bakrene vokuum

**peronospora
brizgalnice.**

Z ventili na kroglo in Allweilerjevimi razpršilnikom, vrčko za donašanje in žvepljeni aparati. 330 4-3

Cena popolne brizgalnice 22 K.

Franc Podgoršek,
bandaž st in izdelovatelj rokavic**Burggasse 7 v MARIBORU Grajska cesta 7**

priporoča svojo veliko zalogo rokavic za gospode in dame, bele rokavice za uniformo, kakor tudi vsakovrstne rokavice iz usnja v vseh modernih barvah in najboljše kakovosti. Nadalje se priporoča v izdelovanje podpornih aparatov pri skriviljenem ali sključenem telesu, izdelovanje umetnih udov, preveze za kilo tudi za najtežje bolne, preveze za trehuh, suspenzorije in vsa druga v njegovo stroko spadajoča dela po najnižjih cenah. Predmeti za postrežbo pri bolnikih in za ohranjenje zdravja, kakor tudi gumi-specijalitete so vedno v zalogi.

Za obilen obisk prosi z odličnim spoštovanjem

Franc Podgoršek.

310 12-2

**Trgovina z železnino „Merkur“
P. Majdič, Celje**priporoča: **Traverse, železniške šinje cement, cevi iz kamenščine in strešno lepenko.****Razne poljedelske stroje**
posebno pa**peronospora-brizgalnice.**

! Gumi za cepljenje!

Kose, srpi in najboljši brusni kamni. Mreže iz trnjeve žice za ograje. Železno pohištvo in stoli ter mize za vrtove.

Cenik poljedelskih strojev je izšel. 311 5

Demetriji Glumac,

kotlarski mojster

Kaserungasse 13. MARIBOR Kaserungasse 13.

priporoča svojo veliko zalogo

kotlov,

najboljših

čistobakrenih

brizgalnic itd.

Prevzame tudi popravila,
katera izvrši točno in po ceni.**Najemnik dobro idoče** trgovine na lepem prostoru pri cerkvi da zaradi privatnih razmer trgovino z mešanim blagom vred pred dotečenim časom v najem, ponudbe na **Ant. Škerlec, Sv. Benedikt** v Slov. gor. 355 2-2**Pozor!**

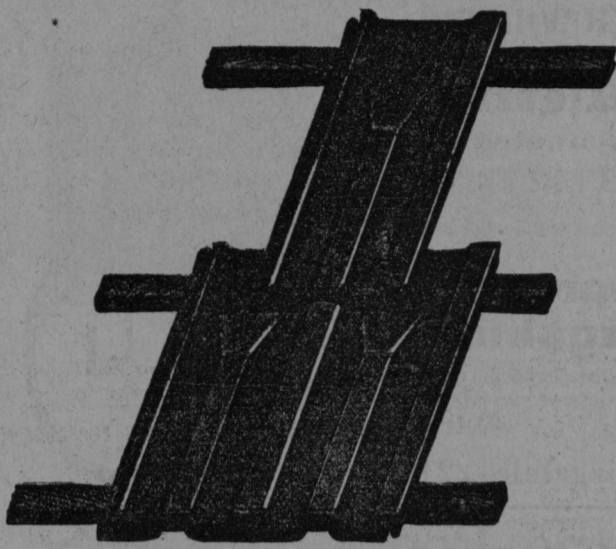
Najbolj trpežni in fini

klobuki

se kupujejo po nizki ceni pri

Francu Jankovič

255 8-7 v Vitanju.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana,

opekarna in tovarna peči, ponudijo vsako poljudno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Josip Marzola.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje. Vzorce in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki. Takojšnja in najzaneslivejša postrežba.

336 20-3

Primerno berilo za mesec maj.

Kartuzijanskega brata Filipa

Marijino življenje.

Slavospev obsegajoč nad 11.000 verzov. Po staronemškem izvirniku speval M. Zemljč.

Cena s poštnino K 2.20. Dobiva se le v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Oznanilo.

Poletni tečaj za vinogradarstvo in sadjarstvo kakor tudi tečaj za viničarje bode na deželni sadjarski in vinogradarski šoli v Mariboru v dobi od 19. do 24. junija t. l. V prvem tečaju se bo poučevalo o poletnih opravkih v vinogradu in sadonosniku, o zatiranju škodljivcev itd. teoretično in praktično; v viničarskem tečaju bode pa zgolj praktičen pouk, udeleženci se bodo le praktično vežbali.

Tečaja za vinogradarstvo in sadjarstvo udeležiti se more 40 oseb (z onimi učitelji vred, katere štajerski deželni šolski svet tje pošlje), viničarskega pa 20 oseb. Pouk je popolnoma brezplačen.

Udeleženci viničarskega tečaja dobijo podporo v kolikor to dovolijo sredstva, ki so zato na razpolago. Isti, kateri hočejo take podpore deležni biti, naj to v svojih prošnjah za sprejem povdarijo in puste od občinskega urada potrditi:

1. da so sami podpore potrebni posestniki,
2. sinovi takih posestnikov, ki pa delujejo na posestvu starišev, ali pa
3. viničarji takih posestnikov.

Isti, ki ne zahtevajo podpore, naj to v svojih prošnjah za sprejem omenijo.

Vsi, ki se hočejo tečaja udeležiti, naj naznanijo v prošnjah za sprejem tudi svojo starost.

Teoretičen pouk vinogradarskega in sadjarskega tečaja prične se dne 19. junija ob 9. uri dopoldne. Udeleženci viničarskega tečaja naj se pa istega dne ob 8. uri dopoldne tu oglasijo.

Prošnje za sprejem naj se pošljejo do 1. junija t. l. podpisanemu ravnateljstvu.

378 1-1

Ravnateljstvo vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

Alojzij Pinter

trgovec v Slov. Bistrici

priporoča lepo novo zalogo manufakturnega blaga. Botri, dečki in deklice, ki se bodo vdeležili sv. birme imajo ugodno priliko nabaviti si prav lepo obleko po nizki ceni.

Opozorim letos na posebno izvrstne kose, kamene, srpe itd.

372 5-1

ZAHVALA.

Vsem znancem in prijateljem naznanjamo prežalostno vest, da nam je neizprosna smrt pobrala našega prisrčno ljubljenega sina, oziroma brata

Franca Zavodnik-a,

361 1-1

dijaka VIII. razreda c. kr. višje gimnazije v Mariboru, ki je po dolgi in mučni bolezni v nedeljo, dne 7. maja ob pol 12. uri dopoldne mirno v Gospodu zaspal.

Ob enem se tukaj tudi zahvaljujem veleč. gospodu profesorju dr. Medvedu iz Maribora, ki so vodili sprevod na pokopališče in imeli ganljiv nagrobni govor, vsej častiti duhovščini tukajšnje dekanije, ki se je udeležila sprevoda k pogrebu, častitemu gospodu nadžupniku Lenartu, ki so preskrbeli tako ganljiv in krasen sprevod, častitemu g. vikarju Kansky-ju za večkratni obisk in tolažbo med boleznijo, čast. gospodu profesorju Mateku iz Maribora, vsem dijakom, domačemu učiteljstvu, domačim pevcem in vsem drugim, ki so od blizo in daleč v tako obilnem številu spremljali preblagega Franca k večnemu počitku. Bog naj vsem stoterno povrne.

Sv. Martin pri Slovenjgradcu, dne 10. maja 1905.

Albert Zavodnik,
žalujoči brat.

Antonija Zavodnik,
žalujoča mati.

Naznanilo.

Občinski in okrajni zastopi kakor tudi filijalke kmetijske družbe na Štajerskem dobe smodnik za streljanje proti toči od deželnega odbora po znižani ceni 1 klg za 76 vinarjev in sicer:

- a) v zabojih po 25 klg.
- b) v sodih (znotraj vreča) po 112 klg.

Naročila se morajo poslati deželnemu odboru štajerskemu v Gradcu pravočasno t. j. dva do tri tedne pred rabo smodnika. S tem se zabranijo pogoste reklamacije, ker vlaki za prevažanje smodnika ne vozijo vsak dan.

Naročilu naj se priloži natančen naslov, posebno pa zadnja železniška postaja, kamor se naj smodnik pošlje.

Odpošiltjatev preskrbuje c. in kr. topničarska založnica (Artill. Zeugs Depot) in sicer od svoje zaloge smodnika v Kalsdorfu.

Vštevši zaboj in voznino od zaloge Kalsdorf stane en zaboj smodnika 25 klg 20 K 62 v in en sod s 112 klg 93 K 17 v. Ta znesek se mora poslati istočasno z naročilom na deželni odbor.

Nepoškodovani sodi in vreče se vzamejo nazaj odštevši 15% odškodnino za porabo, ako se pošljejo na postajo Kalsdorf.

Ta za streljanje proti toči za znižano ceno kupljeni smodnik se ne sme porabiti v drug namen.

Gradec, dne 6. maja 1905.

358 1-1

Od deželnega odbora štajerskega.

VABILO k

občnemu zboru ormoške posojilnice,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo, Friedauer Vorschuss Verein, reg. G. m. unb. H., kateri se odredi na **nedeljo 28. maja 1905 ob 2. uri popoldne v posojilnični pisarni.**

Dnevni red:

1. Poročilo predstojništva.
2. Polaganje računov in bilance za l. 1904.
3. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku in bilanci.
4. Predlog predstojništva in nadzorstva o porabi čistega dobička.
5. Slučajnosti.

Ormož, 15. maja 1905.

369 1-1

Anton Šoštarčič.

Dr. Ivan Geršak.